

BOGUSŁAW KRASNOWOLSKI

(Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie)

WŁADZE I SPOŁECZEŃSTWO WOLNEGO MIASTA KRAKOWA WOBEC „SPRAWY NARODOWEJ” I „OPIEKUŃCZYCH” DWORÓW

Abstrakt

Artykuł, w oparciu o niewykorzystane dotąd w pełni źródła i całokształt literatury, odpowiada na pytanie, w jakim stopniu władze i społeczność Wolnego (po 1830 r. już tylko z nazwy) Miasta Krakowa potrafiły wykorzystać stopniowo ograniczany margines swobód obywatelskich. Położono nacisk na zestawienie patriotycznych przedsięwzięć (wawelskie pogrzeby Tadeusza Kościuszki i księcia Józefa Poniatowskiego, sypanie Kopca Kościuszki) z hołdami dla zaborców, reakcje na powstanie listopadowe i popowstaniowe represje (m.in. szczególnie trudny problem stosunku do uczestników powstania pochodzących spoza miniaturowej Rzeczypospolitej Krakowskiej), próby obrony autonomii Uniwersytetu Jagiellońskiego i sądownictwa, podporządkowywanie cenzurze i przeciwstawianie się jej, traktowanie sztuki i restaurowania zabytków jako manifestacji uczuć patriotycznych. Zaakcentowano różnorodność postaw: odważnych, ostrożnych (realistyczny lojalizm wobec „opiekuńczych dworów”) i wręcz zdradzieckich.

Słowa kluczowe: Kraków, Wolne Miasto Kraków, kult narodowych bohaterów, pogrzeby księcia Józefa Poniatowskiego i Tadeusza Kościuszki, Kopiec Kościuszki, Uniwersytet Jagielloński, cenzura, galicyjscy konspiratorzy, restauracja zabytków